

عنوان مقاله:

حقیقت نفس و روح در قرآن و حکمت اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش نامه معارف قرآنی، دوره 7، شماره 25 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

صالح حسن زاده - دانشیار دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، تهران

خلاصه مقاله:

در بررسی تاریخ علوم اسلامی، به موضوع هایی مشترک میان حکمت اسلامی و قرآن برمی خوریم که گاهی سبب برخورد و بحث بسیاری در میان اصحاب عقل، تفسیر و نقل گردیده است. یکی از این مسایل، مسیله روح و نفس است که میان این دو بینش، یعنی تفسیر و حکمت اسلامی مورد بحث و برخورد قرار گرفته است. بر این اساس، درباره آفرینش و حقیقت نفس و روح در میان اندیشمندان مسلمان سه دیدگاه وجود دارد: 1 روح مجرد انسان پیش از بدن او آفریده شده است و برخی روایات با تعیین زمان، تقدم وجودی روح بر بدن را تایید می کنند. 2 روح مجرد و بدن مادی همزمان آفریده شده اند و از لحظه ای که جسم انسان استعداد پذیرش روح یافته، خداوند روح مجرد وی را آفریده، متعلق به بدنش نموده است. 3 روح انسان، جسمانی الحدوث و روحانی البقاء است؛ به این معنی که روح مجرد آدمی، نه پیش از جسم او آفریده شده است و نه همزمان با آن، بلکه روح در طلیعه پیدایش، یک امر مادی است که همراه با بدن طبیعی وی پدید آمده است و با تحول جوهری تکامل یافته، به مرحله مجرد روحانی رسیده است. در این مقاله برآنیم که با تکیه بر معانی نفس و روح در قرآن و حکمت اسلامی، به استقبال این بحث و نزاع رفته، به این پرسش پاسخ دهیم که قرآن و حکمت اسلامی درباره روح و نفس چه نظری دارند برای این منظور، نخست به روش مطالعه کتابخانه ای به سیر مفاهیم نفس و روح در قرآن و میان فلاسفه می پردازیم و آنگاه بعد از بیان، بررسی و تحلیل دیدگاه ها، برخی از آنها را نقد می کنیم.

کلمات کلیدی:

حقیقت، نفس، روح، قرآن، حکمت اسلامی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/684606>

